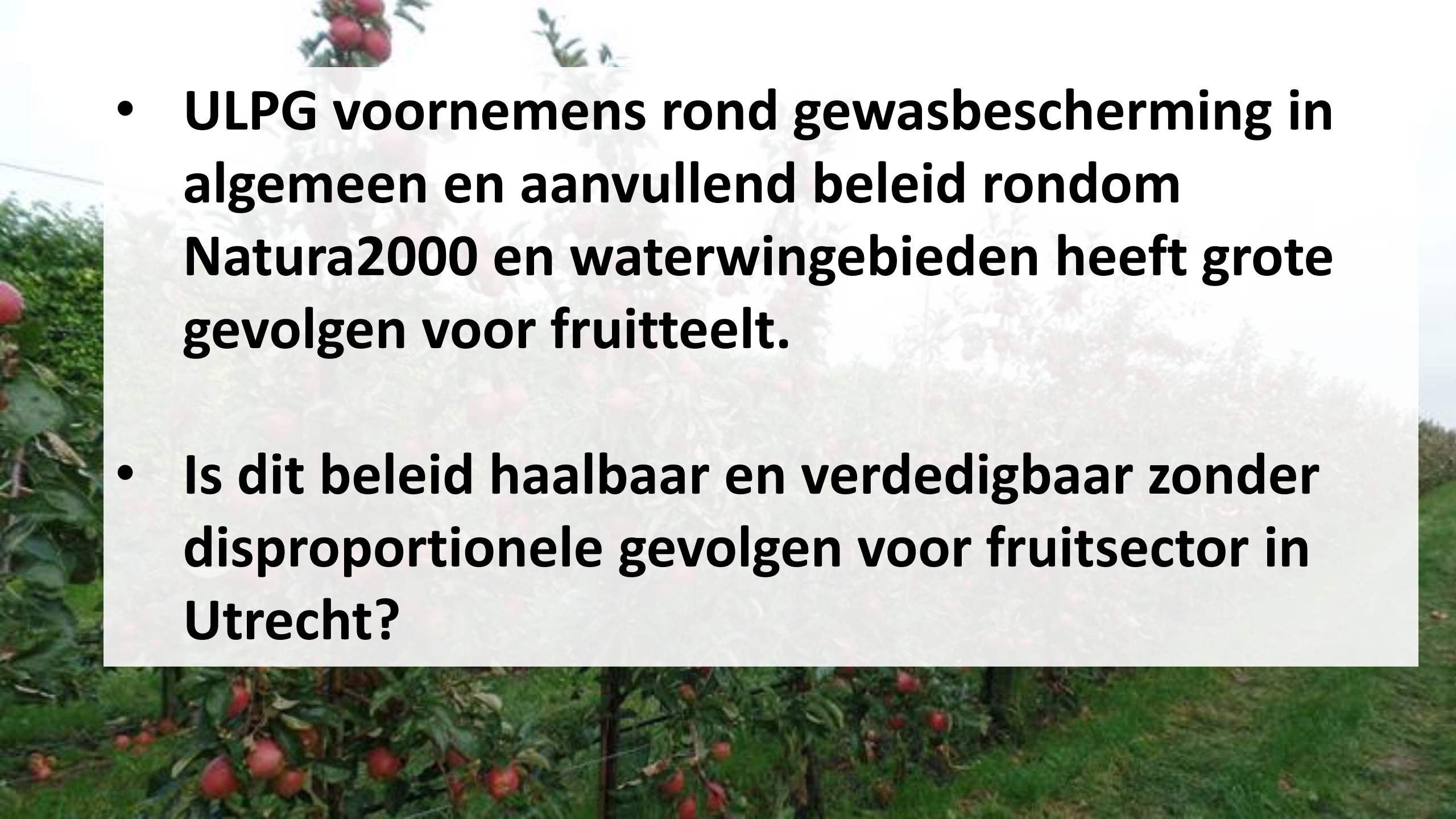

Utrecht, waar beleid botst met feiten

Jan Peeters, Fruitconsult/Taskforce NFO

-
- **ULPG voornemens rond gewasbescherming in algemeen en aanvullend beleid rondom Natura2000 en waterwingebieden heeft grote gevolgen voor fruitteelt.**
 - **Is dit beleid haalbaar en verdedigbaar zonder disproportionele gevolgen voor fruitsector in Utrecht?**

Feit: fruit als gezondmaker.....

Een eindeloze stroom van wetenschappelijk onderzoek laat zien dat fruit een belangrijke bouwsteen is in het voorkomen van ziekten.

- Voldoende consumptie zorgt voor 10-30% minder kans op de belangrijkste ziekten zoals hart- en vaatziekten, diabetes type 2, kanker, alzheimer, obesitas
- Voldoende consumptie zorgt voor meer gezonde levensjaren

Een wetenschappelijk voorbeelddiabetes type 2

<https://www.hsph.harvard.edu/nutritionsource/food-features/apples/>

**Cohort studie 38.000
vrouwen gedurende 9 jaar.
Dagelijkse appel-eters
hadden 28% minder
diabetes type 2, dan de
niet appel-eters.**

Een wetenschappelijk voorbeeld darmkanker

An apple a day may hold colorectal cancer at bay: recent evidence from a case-control study

Wieslaw Jedrychowski, Umberto Maugeri; Rev Environ Health. 2009 Jan-Mar;24(1):59-74.

**Bijna 2/3 minder kans op
darmkanker bij groep die
dagelijks appels eet in
vergelijking met geen
appel consumptie**

Landbouw en fruitteelt in Utrecht - context

- Utrecht heeft ca 75.000 ha landbouwareaal
 - Utrecht heeft slechts 3000 ha intensiever gespoten oppervlakte (2000 ha fruit en 1000 ha akkerbouw)
 - Daarnaast 6000 ha mais die veelal slechts 1 keer gespoten wordt en heel veel grasland dat niet of nauwelijks gespoten wordt
 - **Utrecht is de minst bespoten provincie van Nederland**
- **2000 hectare moderne fruitteelt (=11% NL)**
 - 96% geïntegreerde teelt, 3-4% biologische fruitteelt

Fruitteelt in Utrecht - context

- Utrechtse fruitteelt produceert voldoende fruit om iedere inwoner provincie van 1 stuks/1 portie fruit per dag te voorzien) = 50% aanbevolen hoeveelheid
- Mag/moet doel zijn: 50% zelfvoorzienend!
- Nederlands fruit:
 - Slechts 30-40 gr CO₂ per appel of peer, van grond tot mond (Nederlands product)
 - 30-40x minder water gebruik dan belangrijke import fruitsoorten.
- Laten we fruitteelt omarmen als water- en koofstof-efficiënte gezondmaker!

Geïntegreerde fruitteelt

Principes in relatie tot piramide

- P1 - GAP
- P2 - Waarnemingen
- P3 - Schadedrempels
- P4 - Alternatieven
- P5 – Keuze product
- P6 – Gebruik doordacht
- P7 – Anti-resistentie
- P8 – Evalueer resultaat

Geïntegreerde fruitteelt

- Geïntegreerde fruitteelt is al vele jaren de standaard en ontwikkelt zich steeds verder richting chemiearm.
- Stap naar minder vatbare rassen zoals Sprank, Bloss, Grafin Gepa, Xenia
 - 10 jaar van veredeling tot introductie en 10-15 jaar van introductie tot bekendheid
- 50-80% minder herbicide gebruik tov jaren '90
- Veel minder milieubelasting tov jaren '90 (80-90% reductie)
Niet zozeer minder kg bestrijdingsmiddelen (want ook groene en biologische middelen tellen mee in kilo's)
- Groene producten doen hun intrede, maar toelating is traag én ze werken vaak nog onvoldoende. Dus hybride systeem groen – synthetisch.

Emissiereductie

- Sector heeft afgelopen decennia sterk ingezet op emissie reductie
 - Sterke beperking erfemissie
 - Driftarme spuittechnieken realiseren 95-99% reductie spuitdrift
 - Implementatie spotspraying
 - Minder uitspoeling gevoelige middelen dus nihil via drainwater
 - Verdamping is belangrijkste emissie weg, maar meest verdampingsgevoelige middelen zijn inmiddels verboden

Metingen oppervlaktewater laten afgelopen 5 jaren nihil overschrijdingen fruitteelt bestrijdingsmiddelen zien.

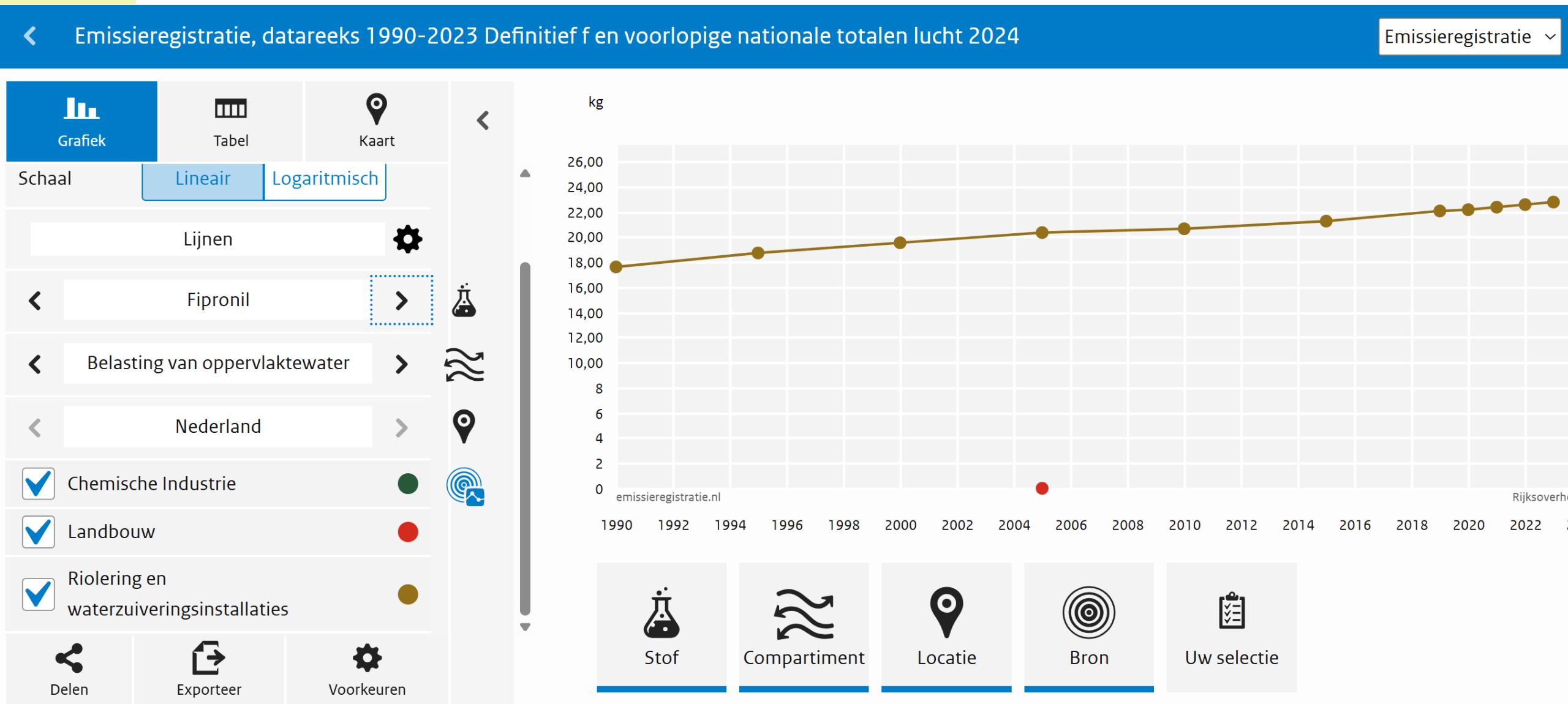
Oppervlaktewater

- Er worden middelen gevonden in oppervlaktewater.
 - De bestrijdingsmiddelen atlas toont een sterk dalende hoeveelheid én milieulast landbouw.
 - Nihil overschrijdingen vanuit fruitsector.
 - Gevonden bestrijdingsmiddelen hebben niet altijd een verband met teelten in provincie, ook aanvoer vanuit huishoudelijk gebruik en vanuit rivieren
 - Zorgen over andere bronnen (medicijnen, huishoudelijk, industrieel) nemen toe bij de waterschappen.
 - Middelen als Fipronil, Imidacloprid en Cypermethrin scoren hoog in aantal overschrijdingen. Moderne middelen als Fluralaner (isoxasolines) worden niet eens gemonitord.

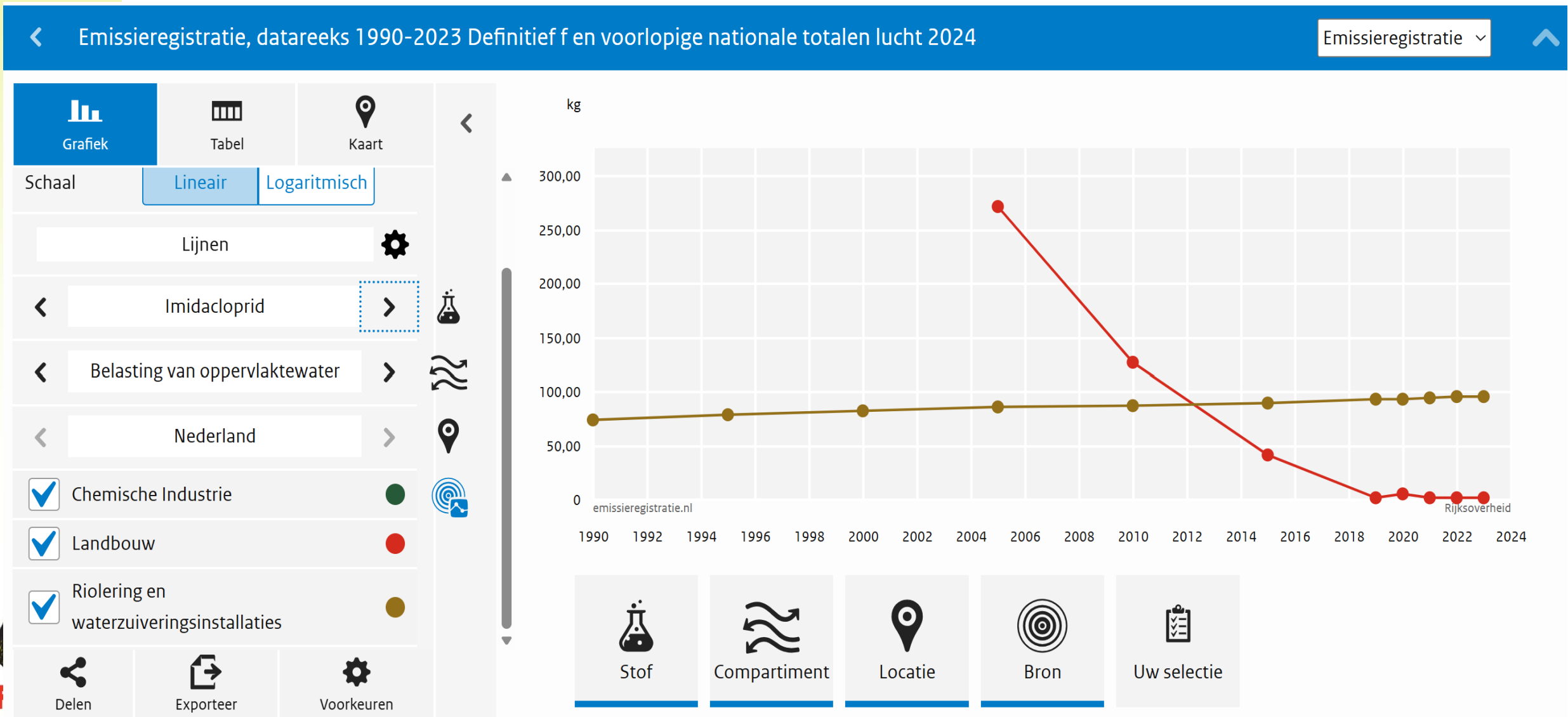

Bron: Aai Fikkie niet, Groene Amsterdammer, Isa Grüter

Fipronil = 100% niet agrarisch

Imidacloprid = 100% niet agrarisch

Glyfosaat (was 98% niet agrarisch, nu 70 kg/jr wel agrarisch (= 0,01% van gebruik))

Emissieregistratie, datareeks 1990-2023 Definitief en voorlopige nationale totalen lucht 2024

Emissieregistratie

Grafiek

Tabel

Kaart

Schaal

Lineair

Logaritmisch

Lijnen

Glyfosaat

Belasting van oppervlaktewater

Nederland

☐ Chemische Industrie

☒ Landbouw

☒ Riolering en
waterzuiveringsinstallaties

Delen

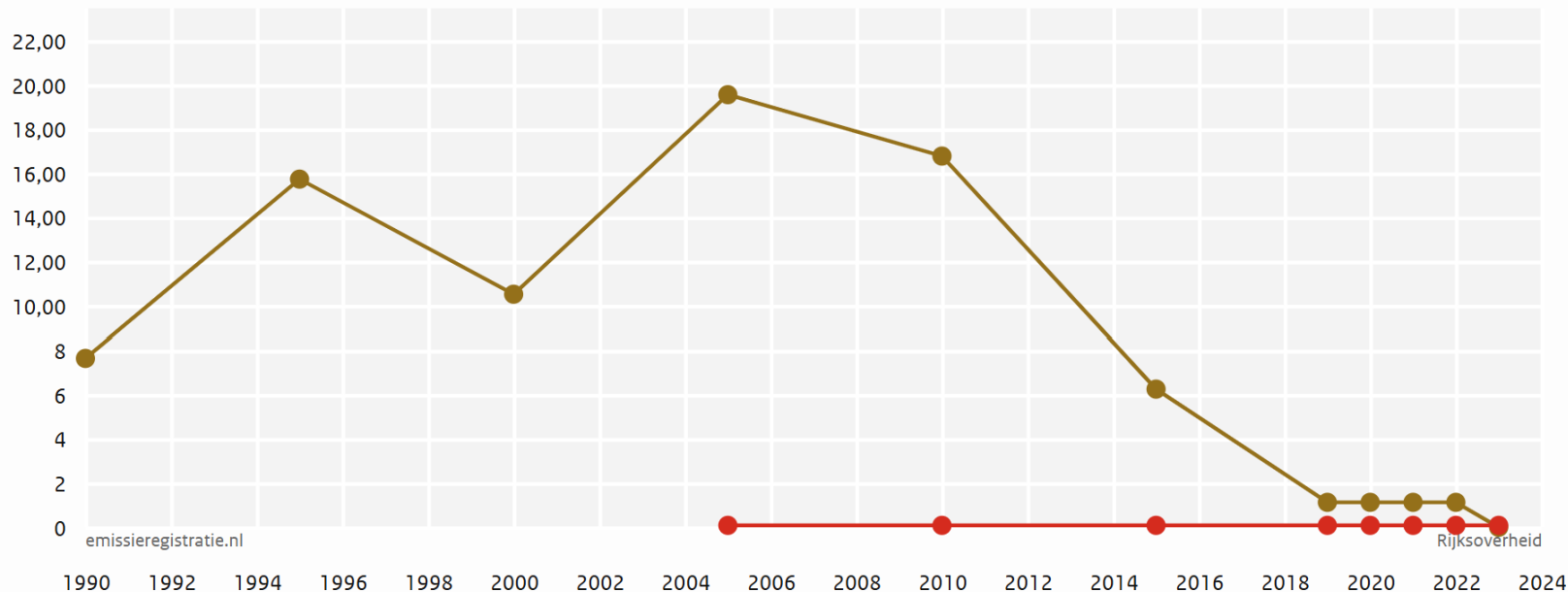

Exporteer

Voorkeuren

ton

Stof

Compartiment

Locatie

Bron

Uw selectie

Grondwater

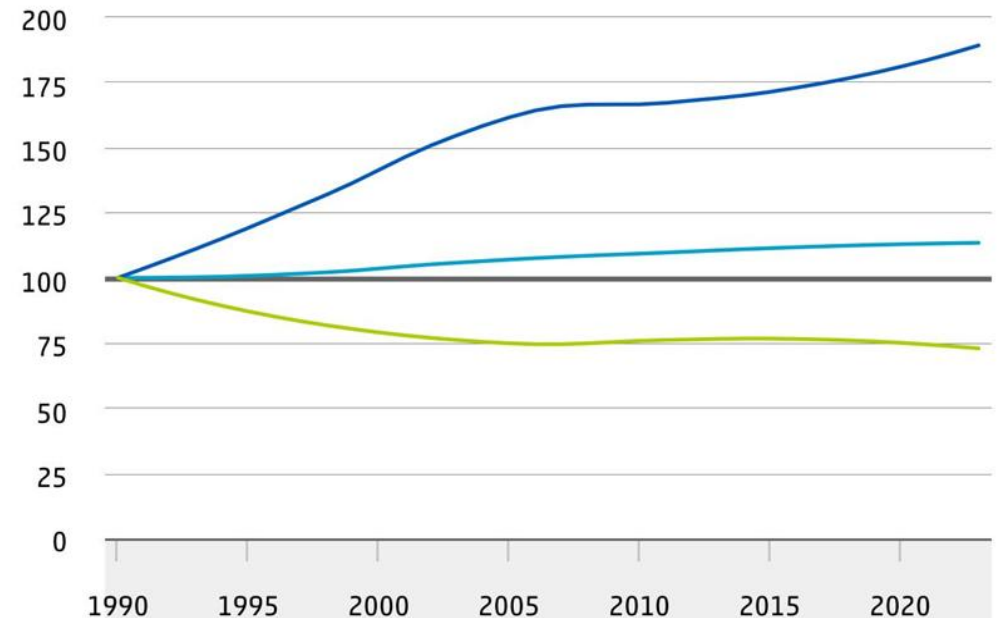
- **Er worden middelen gevonden in freatische, ondiepe en diepe grondwater**
- Provincie heeft (goede) initiatief genomen tot factfinding grondwater provincie Utrecht
 - Bij veel middelen geen direct verband met teelten boven (ondiepe) meetpunten
 - Er lijkt nadrukkelijker verband met middelen die via oppervlaktewater aangevoerd worden. DEET is beste indicator. Wordt in heel veel meetpunten gevonden
 - Veel oude vervuilingen, waarbij een aantal belangrijke vervuilers van oudsher niet landbouw gerelateerd zijn.
 - Belangrijk om alleen naar de thans toegelaten middelen te kijken, om zo voorspelling aankomende problemen te kunnen doen. Monitoring is cruciaal.

Metingen in natuurgebieden

- Er worden vaak 'sporen' van middelen gevonden in natuurgebieden
- Er zijn geen bewezen relaties met achteruitgang insecten
 - Utrecht zou als minst bespoten provincie goed moeten scoren in biodiversiteit
 - Landelijk verdubbeling fauna in natte gebieden
 - Bijen als indicator? -> Utrecht heeft 3x meer bijensterfte als meest bespoten provincie Flevoland.
 - In bespoten boomgaarden functioneert 'natuurlijk evenwicht' van heel veel insecten juist goed.

Living Planet Index

1990=100

- Fauna van land en zoetwater
- Fauna van zoetwater en moeras
- Fauna van het land

Europees en Nederlands beleid

- Komende jaren worden al 30% van de werkzame stoffen uitgefaseerd (EU beleid)
- Nederland heeft strengste middelenbeleid van EU, muv de noordelijke zone (zoals DK). Maar DK is afgelopen decennia, ondanks voor hun gunstige klimaatverandering, gekelderde in zelfvoorzieningsgraad. Is dit wat we willen?
- Onderzoek op FRC Randwijk toont aan dat uitfasen 30% middelen én strenge gebruiksvoorschriften die NL kent, in 4 jarig onderzoek leidde tot 15% daling verkoopbaar product en kortere levensduur boomgaard.
- Aanvullende 'Utrechtse' bovenwettelijke beperkingen zullen Utrechtse fruitsector doen uitdoven.

Provinciaal beleid

- Er wordt een provinciaal beleid verwacht met betrekking tot Natura 2000 gebieden en grondwaterbeschermingsgebieden.
 - Huidige voorstel zal naar verwachting **geen waarde** hebben in bescherming Natura2000 gebieden en grondwaterbeschermingsgebieden.
 - Start **factfinding** op gebied gewasbescherming rondom Natura2000
 - Maak verschil tussen insecticiden, herbiciden en fungiciden
 - Maak verschil in wel/niet verdampingsgevoelig
 - Werk op basis metingen
 - Bespreek resultaten met experts
- Indien aanvullend beleid nodig is, maak dan een logisch beleid, gebaseerd op feiten ipv gevoel. Maak van de gewasbescherming geen tweede stikstof dossier.

Oproep aan de provincie

- Omarm de fruitsector als water- en koofstof-efficiënte gezondmaker. Iedere fruitteler die gedwongen wordt te stoppen is een 'verlies'.
- Maak provinciaal beleid waarbij een gezonde fruitconsumptie nog sterker gestimuleerd wordt. Doe niet aan foodshaming, omdat er in gezondheidswinst geen verschil zit tussen biologisch en geïntegreerd.
- De fruitsector speelt een rol in de biodiversiteit van het landelijk gebied, maar kan en wil deze rol versterken.

Oproep aan de provincie

- Wij zijn vóór de verdere ontwikkeling van meetinstrumenten om mogelijke drukfactoren vanuit de sector op het milieu beter te duiden.
- Omgekeerd moeten ook de positieve punten van de sector goed gemeten en geduid worden.
- De sector ziet het voorgenomen Europese en landelijke beleid (-30% van de werkzame stoffen) reeds als uiterst uitdagend. Aanvullende provinciale maatregelen zullen de doodsteek zijn van onze mooie en bloeiende sector.
- Stimuleer een zich steeds verder ontwikkelende geïntegreerde fruitteelt met een vraag gestuurd aandeel biologische teelt.

Dank voor uw aandacht!